

รายงานการวิจัย

ศึกษาแนวคิดหลักการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท

Study the Concepts of Working Principles in Theravada Buddhism

คณะผู้วิจัย

นางสาวอินทิรา	นวสัมฤทธิ์
นายอนันต์ธานีินทร์	นามเมือง
นางสาวไพเราะ	มากเจริญ
นางสาวสุนทรภรณ์	เดชะพะโลกุล

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์

โดยได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

งบประมาณแผ่นดิน ปี พ.ศ. 2560

เดือนกันยายน พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวคิดหลักการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท” นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก สาขาสังคมศาสตร์ ปีงบประมาณ 2560

งานวิจัยนี้สำเร็จได้โดยความร่วมมือ และสนับสนุนจากบุคคลและองค์กรหลายภาคส่วน คณะผู้วิจัยจึงขอขอบคุณอย่างสูงต่อ ศ.ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ ที่ปรึกษางานวิจัย ผศ. นเรศ ใจหาญ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกทุกท่านที่ให้การสนับสนุนอย่างดียิ่งในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังเปิดโอกาสและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยมาโดยตลอด

และที่สำคัญขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัย และด้วยการสนับสนุนและความร่วมมือจากบุคคลและองค์กรหลายภาคส่วนดังกล่าวมาแล้วนั้นทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ในวงวิชาการด้านพุทธศาสนาและจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่จะสามารถปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสังคมปัจจุบันได้ต่อไป

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวคิดหลักการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดเรื่องการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท 2) ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมกับการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท ตามเกณฑ์วิธีการตีความตามสูตรเทศนาหาระในเนติปกรณ์ และการสัมภาษณ์เจาะลึก และ 3) สร้างรูปแบบการทำงานตามหลักธรรมในพุทธศาสนาเถรวาท โดยผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของหลักธรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการทำงานเมื่อตีความแล้วสามารถนำมาสังเคราะห์ลงในอริยสัจ 4 ได้ทั้งหมด ส่วนผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์นั้น พบว่าปัญหาของการทำงานมีปัญหาด้านตัวบุคคลผู้ทำงาน ปัญหาเรื่องการบริหารงาน ปัญหาเรื่องปรับตัวและการสื่อสารในที่ทำงาน ปัญหาเรื่องเทคโนโลยี และปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ในองค์กร โดยหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหการทำงานตามแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นมีหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่เป็นหลักธรรมที่รู้จักกันดี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ง่าย และเน้นแก้ปัญหาทั้งในระดับตัวบุคคลและองค์กร ผลจากการศึกษาเอกสารการวิจัย การตีความหลักธรรมและการสัมภาษณ์เจาะลึก จึงได้สรุปเป็นหลักธรรมที่หลากหลายกับการทำงาน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงจบกระบวนการวิจัยด้วยการนำเสนอ 1) หลักธรรมกับการทำงานที่แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) หลักธรรมเพื่อการทำงาน (2) หลักธรรมที่สนับสนุนการทำงาน และ (3) หลักธรรมที่สอนให้ละเพื่อการทำงาน และ 2) การสร้างรูปแบบ 3 ประเภท คือ (1) รูปแบบแนวคิดการทำงานในพุทธศาสนาเถรวาท (2) รูปแบบการตีความตามสูตรเทศนาหาระ (อรรถ 6) กับหลักธรรมการทำงาน และ (3) รูปแบบหลักธรรม 3 ประเภทกับการทำงาน

ABSTRACT

This research, Study the Concepts of Working Principles in Theravada Buddhism, has three aims: 1) to study the concept of work in Theravada Buddhism, 2) to study the doctrines and principles regarding work in Theravada Buddhism according to the method of interpretation in the Nettipakarana scriptures and in-depth interviews with the Buddhist experts; and 3) to create a model of work according to the principles of Theravada Buddhism. The results show that the contents of all the doctrines of work can all be attributed to the Four Noble Truths. The interviews also revealed that the problems of work are personal or managerial in nature, and concern adaptation and communication issues in the workplace; and technological and relationship issues in the organization. The doctrines that can be used to solve the problem of work according to the concept of the interviewer are diverse. But most are well-known doctrines and can be applied easily. They also help to solve problems at the individual and organizational levels. Results from the research papers, interpretation and interviews lead to a variety of doctrines concerned with work.

Therefore, this research can be concluded by presenting 1) the doctrines concerned with work in three groups: (a) Doctrines for Work, (b) Doctrines that Supports Work, and (c) Doctrines that Teaches to Eliminate for Work; and 2) creating 3 models: (a) the Conceptual Model of Working Principles in Theravada Buddhism, (b) the Interpretation Model of Desana Haras Concerned with Working Principles, and (3) the Model of 3 Groups of Doctrines Concerned with Working Principles.